

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **Ing. L. M.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 7. 2009, č. j. 1 Cad 74/2007 – 72,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím I. ze dne 28. 6. 2007, č. X, zamítla žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení žádost žalobce o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zák. č. 155/1995 Sb. v platném znění. V odůvodnění rozhodnutí žalovaná uvedla, že podle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení Praha 9 ze dne 7. 3. 2007 není žalobce plně invalidní, ale jen částečně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 50 %. Podle § 39 zák. č. 155/1995 Sb. v platném znění je pojištěnec plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti o 66 %.

Žalovaná dále uvedla, že o nároku na částečný invalidní důchod bylo vydáno rozhodnutí č. II.

Rozhodnutím II. ze dne 28. 6. 2007, č. X, přiznala žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení žalobci od 1. 7. 2007 částečný invalidní důchod podle ustanovení § 44 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb. v platném znění ve výši 6174 Kč měsíčně.

V podané žalobě žalobce uvedl, že je přesvědčen o tom, že je plně invalidní podle § 39 odst. 1 písm. a) zák. č. 155/1995 Sb. a jeho zdravotní postižení trvale ovlivňuje schopnost jeho výdělečné činnosti. Žádal, aby k posouzení jeho zdravotního stavu byl přibrán znalec.

Proti rozhodnutí žalované II. žalobce namítal, že přestože mu byla zastaveno vyplata nemocenských dávek od 19. 3. 2007, byl mu částečný invalidní důchod přiznán až od 1. 7. 2007, tj. po více než čtvrt roce. Domníval se, že žalovaná ho měla nechat na nemocenské až do přiznání invalidního důchodu (nekončila ani podpůrčí doba podle § 15 odst. 3 zák. č. 54/1956 Sb.), a ne ho vystavit situaci, kdy si s obtížemi musel najít zaměstnání a vykonávat ho pouze při použití léků, které zmírňují jeho obrovské bolesti. Navrhoval, aby rozhodnutí I. bylo změněno tak, že se mu přiznává plný invalidní důchod a rozhodnutí II. rovněž změněno tak, že se mu od 19. 3. 2007 přiznává plný invalidní důchod, případně od téhož data částečný invalidní důchod.

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 1. 2008, č. j. 1 Cad 74/2007 – 18, ve výroku I. žalobu proti rozhodnutí žalované I. zamítl, ve výroku II. rozhodnutí žalované II. zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení a ve výroku III. rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu posudkové dokumentace a z posudku posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, pracoviště v Praze (dále jen posudková komise) ze dne 12. 12. 2007. Podle posledně citovaného posudku činil pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobce podle přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb. v platném znění podle kapitoly XV., oddílu H, položky 1 – 50 %. Městský soud v Praze uvedený posudek považoval za úplný a přesvědčivý a vycházel z toho, že žalobce byl od 4. 1. 2007 částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb. Soud tedy shledal rozhodnutí žalované I. správným a zákonným a žalobu proti němu podle § 78 odst. 7 zák. č. 150/2002 Sb. v platném znění, soudní řád správní (dále též jen s. ř. s.) zamítl.

Pokud jde o rozhodnutí žalované II., konstatoval soud, že podle posudku Pražské správy sociálního zabezpečení v Praze 9 ze dne 7. 3. 2007 se žalobce stal částečně invalidním od 4. 1. 2007, přičemž ke stejnému závěru dospěla posudková komise. V rozhodnutí žalované II. tedy nebylo odůvodněno, proč byl žalobci přiznán částečný invalidní důchod od 1. 7. 2007 a to za situace, kdy výplata nemocenských dávek byla zastavena dne 18. 3. 2007. Podle názoru soudu bylo uvedené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť postrádalo rozhodný důvod pro výrok, bez něhož nelze k učiněnému závěru dojít. Soud proto rozhodnutí žalované II. zrušil podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení. V závazném právním názoru vyslovil, že žalovaná musí datum přiznání částečného invalidního důchodu posoudit znovu s ohledem na datum vzniku částečné invalidity.

Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalobce rozsudkem ze dne 30. 3. 2009, č. j. 4 Ads 87/2008 – 51, rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 22. 1. 2008,

č. j. 1 Cad 74/2007 – 18, zrušil ve výroku I. a III. a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud považoval námitky stěžovatele za námitky proti rozhodnutí žalované I. ze dne 28. 6. 2007, jímž byla zamítnuta jeho žádost o plný invalidní důchod, a za námitky proti výroku I. rozsudku, jímž byla žaloba žalobce zamítnuta. Nejvyšší správní soud konstatoval, že v posudku posudkové komise ze dne 12. 12. 2007, který vzal Městský soud v Praze za podklad svého rozhodnutí, nebyl vůbec odůvodněn závěr o tom, proč míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti činí 50 %. Zavázal proto Městský soud v Praze k tomu, aby požádal posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze o vydání doplňujícího posudku, v němž posudková komise vysvětlí, z jakých důvodů stanovila míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rámci rozpětí 50 – 70 % uvedeného v kapitole XV., oddílu H, položky 1, na samé dolní hranici tohoto rozpětí, a z jakých důvodů nedosahuje míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 66 % nezbytných k uznání plné invalidity, již se stěžovatel dovolává.

Městský soud v Praze po provedeném jednání rozsudkem ze dne 21. 7. 2009, č. j. 1 Cad 74/2007 – 72, žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 6. 2007 I. zamítl a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku uvedl, že s ohledem na závazný právní názor Nejvyššího správního soudu vyžádal doplňující posudek od posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze. V doplňujícím posudku ze dne 16. 6. 2009 dospěla posudková komise k závěru, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce částečně invalidní podle § 44 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb. následkem úrazu ze dne 28. 12. 1978. Městský soud v Praze dále v odůvodnění napadeného rozsudku poukázal na posudkové závěry obsažené v doplňujícím posudku a konstatoval, že žaloba není důvodná. Podle názoru soudu posudek ze dne 12. 12. 2007 a jeho doplnění ze dne 16. 6. 2009 má veškeré předepsané náležitosti. Posudková komise zasedala v řádném složení za přítomnosti odborného neurologa a ortopeda. Posudková komise měla k dispozici dostatečné množství odborných lékařských nálezů pro zpracování objektivního posudkového závěru. Závěr o tom, že míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti činí 50 %, odůvodnila tím, že u žalobce jde o následky velmi starého úrazu s přetrvávajícím neurologickým postižením lehkého stupně a kombinovaným postižením ortopedického charakteru méně než středně těžkého stupně. Posudková komise přihlédla i k charakteru vykonávaného zaměstnání žalobcem. Soud dále uvedl, že odůvodnění posudku posudkové komise ze dne 16. 6. 2009, považuje za dostatečné. Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal včas kasační stížnost žalobce (dále jen stěžovatel) z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Namítal, že se neztotožňuje se závěrem Městského soudu v Praze, podle něhož bylo odůvodnění posudkových závěrů dostatečné. Poukazoval na to, že Městský soud v Praze již jednou považoval posudek ze dne 12. 12. 2007 za dostatečný. Vyslovil názor, že soud považuje za dostatečný jakýkoliv posudek, který mu posudková komise předloží, aniž by se jím jakkoliv logicky zabýval. Poukazoval dále na to, že již před posudkovou komisí uvedl, že takový posudek považuje za nedostatečný. Podle jeho názoru by měla posudková komise a potažmo soud podrobně analyzovat a definovat pojmy „tíže postižení lehkého až středně těžkého stupně“, „charakter vykonávaného zaměstnání“, zvláště, jde-li o spor, který je pro stěžovatele tak klíčový. Uvedl, že vykonává administrativní zaměstnání s obrovskou zátěží

na krční páteř, které vykonávat bohužel musí, aby měl alespoň základní prostředky na živobytí. Již po hodině práce mu bolesti zad „vystřelují“ do hlavy, následně ho pálí oči, třesou se mu ruce tak, že nemůže vykonávat další pracovní činnost.

Stěžovatel vyslovil názor, že v posudkovém hodnocení nebyly odstraněny rozpory a nejasnosti. Poukázal na to, že návrh na jmenování znalce musel vzít zpět, protože si znalce nemůže dovolit zaplatit. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu k dalšímu řízení s pokynem, aby byla řádně posouzena. Stěžovatel doložil, že je osobou s právnickým vzděláním xerokopii Univerzity Karlovy v Praze osvědčující, že získal titul magistr v oboru práva.

Žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení se k podané kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. V této souvislosti uvádí, že nejde o situaci uvedenou v ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s., podle něhož je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. V tomto směru Nejvyšší správní soud poukazuje na to, že v dané věci jde o situaci, která je popsána v nálezu Ústavního soudu IV. ÚS 36/05. V tomto nálezu je uvedeno, že ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jednou svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil a to v situaci, kdy se nižší soud tímto právním názorem řídil. Vztáhnout však citované ustanovení též na případy, kdy Nejvyšší správní soud pouze vytyká nižšímu správnímu soudu procesní pochybení, resp. nedostatečně zjištěný skutkový stav, by ve svých důsledcích mohlo vést k naprosté zbytečnosti Nejvyššího správního soudu, neboť by mohl tento soud v každé projednávané věci vždy prvním kasačním rozhodnutím vytknout, jakoukoliv (třeba i malichernou) procesní vadu, a poté v druhém kasačním řízení kasační stížnost odmítnout, a tím odmítnout i věcný přezkum naříkaného rozhodnutí z pohledu aplikace hmotného práva. V dané věci šlo o to, že právní názor na výklad hmotného práva nebyl vysloven, byl vysloven pouze pokyn k tomu, aby Městský soud v Praze doplnil podle názoru Nejvyššího správního soudu dosud nedostatečný posudek posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze.

Stěžovatel v podané kasační stížnosti poukázal na důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., ale jeho námitky brojí proti neúplnosti a nepřesvědčivosti posouzení zdravotního stavu, a lze je tak podřadit pod kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. (jiná vada řízení – shodně též rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 4 Ads 13/2003 ze dne 25. 9. 2003, publ. ve Sbírce rozhodnutí NSS pod č. 511/2005).

Nejvyšší správní soud především poukazuje na to, že Městský soud v Praze zcela respektoval závazný pokyn vyjádřený ve zrušujícím rozsudku tohoto soudu a směřující k doplnění důkazního řízení, když vyžádal doplňující posudek od posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze, který byl vypracován dne 16. 6. 2009.

V tomto doplňujícím posudku se měla posudková komise vyjádřit k tomu, z jakých důvodů stanovila míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v rámci rozpětí 50 – 70 % uvedeného v kapitole XV, oddílu H, položky 1, na samé dolní hranici tohoto rozpětí, a z jakých důvodů nedosahuje míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 66 % nezbytných k uznání plné invalidity, již se stěžovatel dovolává.

Posudková komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Praze zpracovala doplňující posudek dne 16. 6. 2009. Stěžovatel byl pozván do komise, kde byl přeshetřen (vzhledem k tomu, že se u něj jedná o kombinované postižení ortopedické a neurologické a při minulém zasedání byl přeshetřen odbornou neuroložkou) odborným ortopedem MUDr. J. R.. Po zhodnocení výsledků vyšetření uvedla posudková komise, že ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí (28. 6. 2007) byl u stěžovatel zjištěn dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav popsán jako pouřazové postižení (úraz páteře a míchy byl před 30 lety). Samotné pouřazové postižení po stránce neurologické je lehkého stupně a spočívá především v akrální paréze lýtkového a bércevého nervu, omezení schopnosti soustavné výdělečné činnosti je dáno především bolestivým páteřovým syndromem a bolestmi kloubů dolních končetin, které vznikly v souvislosti s úrazem pro vadný stereotyp chůze při nestejněm zátěži dolních končetin při zkratu jedné dolní končetiny o 3 cm. Tyto mají narůstající charakter, ale opět, jak vyplývá i ze současného ortopedického vyšetření v komisi, s objektivní patologií méně než středního stupně.

Posudková komise dále uvedla, že míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla zvolena u postižení uvedeného v kapitole XV., oddílu H, položky 1 přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. Jde o následky velmi starého úrazu (v předškolním věku), s přetrvávajícím neurologickým postižením lehkého stupně a kombinovaným postižením ortopedického charakteru (páteř + velké klouby) méně než středně těžkého stupně, které se zvyrazňuje v posledních letech.

Posudková komise dále sdělila, že volbou dolního rozsahu bodového ohodnocení tak byla vyjádřena jednak tíže postižení, která je podle objektivních vyšetření lehkého až středně těžkého stupně, a současně charakter vykonávaného zaměstnání u posuzovaného, který má středoškolské vzdělání ekonomického typu a vystudoval vysokou školu (absolvent Vysoké školy báňské). Rekomandováno tak mohlo být administrativní zaměstnání sedavého charakteru s využitím dosaženého vzdělání a kvalifikace. Posudková komise uzavřela, že k datu vydání napadeného rozhodnutí stěžovatel nebyl invalidní podle § 39 zák. č. 155/1995 Sb., ale byl částečně invalidní podle § 44 odst. 1 téhož zákona, a to následkem úrazu ze dne 28. 12. 1978.

Stěžovatel však i nadále nesouhlasí s posudkovými závěry o míře poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti s tím, že by měly být blíže objasněny pojmy „tíže postižení lehkého až středně těžkého stupně“ a „charakter vykonávaného zaměstnání“.

Nejvyšší správní soud uvádí, že v kapitole XV., oddílu H – postižení končetin – přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb. jsou uvedeny obecné posudkové zásady. Podle těchto zásad se míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanoví s ohledem na rozsah a tíži ztrátových poranění vrozených nebo získaných vad, následků po operacích a úrazech, zánětlivých i degenerativních onemocnění. Při stanovení míry poklesu schopnosti

soustavné výdělečné činnosti je při postižení horních končetin nutno vycházet z toho, zda jde o postižení dominantní či nedominantní končetiny. Uvedená míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti u amputačních ztrát vychází z příznivých poměrů pahýlu a sousedních kloubů. Při vysloveně nepříznivém stavu pahýlu, jakož i při závažné funkční poruše sousedního kloubu je nutno tyto sazby zvýšit podle § 6 odst. 4 vyhlášky.

V položce 1. této kapitoly a oddílu je zdravotní postižení vymezeno takto: „*Stavy po úrazech nebo operacích skeletu končetin a pánve s protrahovaným a komplikovaným hojením (nedostatečná osifikace, přetrvávající zánětlivé změny, poruchy prokrvení, vychudnutí svalů, poruchy inervace, Sudeckova dystrofie) s nemožností běžného zatížení postižené končetiny, do funkčně uspokojivé úpravy – 50 – 70 %.*“

V projednávané věci stěžovatel nenamítal ničeho proti podřazení rozhodujícího zdravotního postižení pod kapitolu XV, odd. H, položku 1, avšak měl za to, že rozsah a intenzita jeho zdravotního postižení, jímž trpěl ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, dosahuje alespoň 66 %, nezbytných pro uznání plné invalidity.

Podle § 39 odst. 2 zák. č. 155/1995 Sb., se při určování poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti pojištěnce vychází z jeho zdravotního stavu doloženého výsledky funkčních vyšetření a z jeho schopnosti vykonávat práce odpovídající zachovaným tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k výdělečným činnostem, které vykonával předtím, než k takovému poklesu došlo, a k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem; přitom se bere v úvahu, zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující schopnost výdělečné činnosti pojištěnce, zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, a schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával.

Nejvyšší správní soud má za to, že posudková komise v posudcích ze dne 12. 12. 2007 a 16. 6. 2009 dostala výše uvedeným zásadám. Posudková komise jednala vždy v řádném složení, dne 12. 12. 2007 za přítomnosti odborné neuroložky a dne 16. 6. 2009 za přítomnosti odborného lékaře ortopeda. V rámci jednání posudkové komise byl stěžovatel přešetřen dne 12. 12. 2007 odbornou neuroložkou MUDr. J. Ž. a dne 16. 6. 2009 odborným ortopedem MUDr. J. R.. Posudková komise měla k dispozici odborné lékařské nálezy uvedené v posudku ze dne 12. 12. 2007; ostatně v tomto směru stěžovatel ničeho nenamítal. Stěžovatel u obou jednání posudkové komise sdělil své subjektivní potíže a při jednání dne 16. 6. 2009 se vyjádřil i k charakteru svého zaměstnání, tj. že pracuje pravidelně 3x týdně jako referent, jedná se o administrativní činnost – přepisuje dopisy od právníků. Posudková komise měla tedy dostatečné množství podkladů k tomu, aby se objektivně vyjádřila k rozsahu a intenzitě zdravotního postižení, jímž stěžovatel trpěl ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí. Jestliže za této situace posudková komise odůvodnila míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti 50 % (rozpětí 50 – 70 %) tím, že podle objektivních vyšetření jde o postižení lehkého až středně těžkého stupně, a přihlédla přitom k charakteru vykonávaného zaměstnání, což je administrativní zaměstnání sedavého charakteru, má Nejvyšší správní soud za to, stejně jako Městský soud v Praze, že jde o odůvodnění dostačující pro závěr o tom, že stěžovatel ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí nebyl plně invalidní podle § 39 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb.

Nejvyšší správní soud má za to, že v doplňujícím posudku ze dne 16. 6. 2009 se posudková komise již vypořádala s rozhodujícími skutečnostmi, postupovala podle pokynu obsaženého v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 3. 2009 a zejména objasnila posudkový závěr o míře poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, který se před vydáním doplňujícího posudku jevil jako neúplný.

Se zřetelem k výše uvedenému dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti byla po doplněném řízení řádně odůvodněna, přičemž bylo nepochybně prokázáno, že stěžovatel ke dni vydání napadeného rozhodnutí, tj. k datu 28. 6. 2007, nebyl plně invalidní podle § 39 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., a nárok na plný invalidní důchod mu k uvedenému dni nevznikl. Za této situace považuje Nejvyšší správní soud postup Městského soudu v Praze za správný a zákonu odpovídající. Kasační stížnost tedy neshledal důvodnou, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť stěžovatel ve věci úspěšný nebyl a žalované právo na náhradu nákladů řízení ze zákona nevzniklo (§ 60 odst. 1 a 2, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. prosince 2009

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu